

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De eo q[uo]d dixit deus, uenite igit[ur] & descendamus & confundamus ibi
linguas eo[rum], quia sit uox trinitatis, sicut & illud dictu[m] pl[uralite]r:
Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Propterea (inquam) quia uidelicet propter hoc ipsum iustam habeo potestatem facere iudicium, quia filius hominis sum: uel simul intelligendum est, & ab eis uel ab eorum similibus mortificatus. i. certissime mortificandus sum. ¶ Quid uero est, quod dicit scriptura, tactus dolore cordis intrinsecus? Quid est illud intrinsecus? Non enim est deus, ut homo cuius est corpus extrinsecus & anima intrinsecus. Ergo quod dictum est intrinsecus, illud secretum significat, de quo Apostolus ad Ephesios: Et illuminare (inquit) omnes quæ sit dispensatio sacramenti absconditi à seculis in deo, qui omnia creauit, innotescat principibus & potestatibus in cælestibus. Nam quia dolor ille, quo futurus erat dolens pro nobis, & quæ ipse quasi iam præsentem uidebat (ut iam dictum est) absconditus erat & angelis & hominibus recte dictum est, & tactus dolore cordis intrinsecus. ¶ Quid illud quoque est, quod dicit, & præcauens in futurum? Nimirum secundum eundem sensum idem est ac si diceret, prouidens ut dolor ipsius multum haberet fructum. Ad eandem prouisionem siue prouidentiam & illud pertinet, quod in Psalmo dicit. Quæ utilitas in carne mea, dum descendo in corrupti onem? Nisi enim & illo diluuii deletum, & alijs multis miserijs repletum fuisset genus hu manum, & nisi cito ceruicis nostræ redigerentur in lutum, quomodo susciperemus humi litatis Christi iugum, cum etiam nunc uix uexatio auditui det intellectum: quando homo natus ex muliere, breui uiuens tempore, repletus multis miserijs, & dies annorum nostro rum in ipsis septuaginta anni.

Tactus dolore cordis intrinsecus

Ephe. 3.

Et præcauens in futurum.

Psalm. 29

Esa. 28

Iob. 14

Psalm. 29

Beteria sententia. Cunctis uidisset deus, dixit ad Noe, finis uniuersæ carnis uenit coram me, fac tibi archam, quod personæ congruat spiritus sancti.

Caput XVII.

A quæ sequuntur, cunctis uidisset deus terram esse corruptam, dixit ad Noe Finis uniuersæ carnis uenit coram me, fac tibi archam de lignis leuigatis, & cætera, inter quæ scriptum est, quia columba uenit ad eum ad uesperam portans ramum oliuæ uirentibus folijs in ore suo, nimirum personæ congruit spiritus sancti: ita ut iam hic ueraciter dicas illud Dauidicum: Misericordia & ueritas obuauerunt sibi, iustitia & pax osculate sunt. ¶ Denique spiritus sanctus, ipse est misericordia, sicut in Psalmo canimus: Deus meus misericordia mea: & dei filius ipse est ueritas, sicut ipse dixit, ego sum ueritas. Et quis nesciat, quia sicut ueritatis fuit, quod deus uir dicitur (ut iam dictum est) quod multa malitia hominum esset in terra. Delebo (inquit) hominem quem creauit, à facie terræ, ab homine usque ad animantia, à reptili usque ad uolucres cæli: ita & misericordiæ fuit, quod dixit ad Noe: Ponam fœdus meum tecum, & ingredieris archam tuam, & uxores filiorum tuorum tecum, & ex cunctis animalibus uniuersæ carnis bina induces in archam, ut uiuant tecum masculi sexus & femini, ut saluetur semen super uniuersam faciem uniuersæ terræ. ¶ Igitur tam uerbis quam factis in illo tanto negotio tam magni iudicij, Trinitas sese ostendit pariter & abscondit: & in cæteris huius agri, id est, sanctæ scripturæ, locis præcipuis idem speramus, quod thesaurus iste ab illis, qui pie querunt, sine dubio possit inueniri. Proinde sequamur, & uigilantibus oculis omnem, quoad possumus, locum perspiciamus ac scrutemur.

Gene. 6.

Gene. 8.

Psalm. 34

Spi. s. ipse est misericordia.

Psalm. 28.

Iohan. 14

Gene. 6.

Ibidem

Trinitas thesaurus in agro scripturæ absconditus

Be eo quod dixit deus, uenite igitur & descendamus & confundamus ibi linguas eorum, quia sic uox trinitatis, sicut & illud dictum pluraliter: Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est.

Ca. XVIII.

Descendit autem dominus, ut uideret ciuitatem & turrim quam ædificabant filij Adam, & dixit: Ecce unus est populus, & unum labium omnibus. Cœperuntque hoc facere, nec desisterunt à cogitationibus suis, donec eas opere compleuerant. Venite igitur descendamus & confundamus ibi linguam eorum. ¶ Et res uera sicut in præuagatione Adæ res acciderat tam magna, cui sese deberet opponere sancta Trinitas, ita & hic. Quale enim erat quod incendebant filij Adam, dicentes: Venite faciamus nobis ciuitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad cælum? Nimirum eodem ausu superbiam decipiebantur, quo & ille deceptus est, ambiendo ut esset sicut deus, & ille agitabat eos, qui dixit in corde suo, ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo. Propter eiusmodi superbiam, quam imitabantur, congrue scriptura denotat eos, no-

Gene. 11.

Filij Adæ imitatoris superbiam

Esa. 14

eminans

Admirādagy minans filios Adam. ¶ Descendit autem (inquies) dominus, ut uideret ciuitatem & tur
gancū iugbia rim, quam ædificabant filij Adam. Deniq; huiusmodi locutio admirationi esse uult, quod
filij adhuc tantam spirabant audaciam, iam ferentes paternæ superbæ pœnam, quia profe
cto magis mirum est, superbæ post pœnam uel in pœna, quàm ante pœnam. Aulum igitur
illorum libet admirari uerbis quoq; ethnici, scilicet poetæ insignis, qui pœnas infernæ
les describere gestiens, dicit:

Verg. 6. libro Hic genus antiquum terræ, tyrannia pubes,
Aeneidos Fulmine deiecti, fando uoluuntur in imo.
Hic & aloidas geminos immania uidi
Corpora, qui manibus magnum rescindere cœlum,
Aggressi, superisq; Iouem detrudere regnis.

¶ Sed nunquid hoc deum tenuisse putabimus, & iccirco dixisse, cœperuntq; hoc face
re, nec desissent à cogitationibus suis donec eas opere compleant? Deniq; & si hodieq;
uiuere, & ædificare non cessassent aut cessarent. Nunquid uel usque ad medium alti
tudinis cœli siue firmamenti peruenissent? Minime. Sed esto. Peruenierint siue peruenire
potuerint usque ad illam firmamenti celsitudinem, quam dicunt Aplanen. Quid ibi noce
re possent inuisibili maiestati, etiam non deturbati aut fulminati? Ergo præcauisse quidem
deum aliquid, non sit dubium, quoniam sic superius scriptum est, & præcauens in futurum
ueruntamen non præcauisse manus eorum, immo præcauisse linguas eorum. In quo? Si
mus attenti, quia non minimam intelligentiam locus iste quærit, dicente deo, nec desissent
à cogitationibus suis, donec eas opere compleant, qui & non manus eorum præcidit, sed
linguas eorū confudit. Dicamus ergo, qualem præcauit ædificationē superborū, quia ue
raciter dictum est superius, & præcauens in futurum.

¶ Be eo quod dixit, nec desissent a cogitationibus suis donec eas opere com
pleant, qualiter eas opere compleuerint. Ca. XIX.

Hiere. 48.
Job. 41
z. Thess. 2
z. Cor. 10

Gene. 11

Hæretici tur
rim Babel ex
truunt
Psal. 72.

Cur diuise sūt
linguæ

Can. 4

Trinitatis the
sauruarie ab
scōditus i scri
pturis ueterū
Exo. 34.
z. Cor. 3

Scripturas ueritatis cōditurus erat propter homines humiles spiritus sanctus
quas nunc legimus, & in illis recondere proposuerat thesaurum, quem nunc
usq; & inuenimus, & inuenire cupimus, thesaurum nominis sui, thesaurum
sacramentorum Christi filij dei. ¶ Nouerat enim altitudinem sarana: regnā
tis super omnes filios superbæ. Et illius turris ædificationem uana & men
daxis eorum scientiæ siue loquacitatis, extollentis se aduersus ueritatem dei, prospiciebat
esse imaginem. Dixit ergo: Cœperuntq; hoc facere, nec desissent à cogitationibus suis,
donec eas opere compleant. Quibus à cogitationibus suis non desisterent? Vtiq; quas uo
cibus istis enunciat, faciamus nobis ciuitatem & turrim, cuius culmen pertingat usq; ad cœ
lum. Nonne ita fecerunt? Deniq; mox ut sanctæ scripturæ illis peruulgatæ sunt, contra
riæ scientiæ turrim usq; ad blasphemandum creatorem erexerunt. Hinc est illud: Cogita
uerunt & locuti sunt nequitiam, iniquitatem in excelsis locuti sunt. Posuerunt in cœlum
os suum, & lingua eorum transiit in terra, id est cum essent terreni, transiit lingua eorum
blasphemando omnia terrena usq; ad ipsum deum. Quippe qui non solum de terrenis male
locuti sunt, sed etiam de creatore eorū. ¶ Dico ergo. Si postquam diuisa sunt uel confusa
sunt labia insurgentium, & dissipatæ sunt cogitationes eorū, tanta fecerunt, tanta dixerunt,
ut uix subsistere aut resistere posset illa, cui dicitur in canticis: Sicut turris David collū tuū,
quæ ædificata ē cū propugnaculis, mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortūū. Quid
fecissent, qd dixissent, si nunq; confusæ linguæ, nunq; diuisa fuissent labia eorū? Bene igitur
& provide, dū tēpus immineret, ut scriberentur scripturæ ueritatis, scripturæ legis & pro
phetarum, in quibus est thesaurus ueritatis, facta est diuisio illa linguarū siue gentium, ut in
una tantum lingua siue gente thesaurus iste usq; ad tempus posset abscondi. ¶ Nunquid
uero uel istud sufficere potuit? Non utique, nisi in eadem una lingua gentis Hebrææ sub
figuris & ænigmatibus, in parabolis & allegorijs, peracta fuisset subtilitas absconsonis.
Neque enim uel ipsi portare potuissent, quibus credita sunt eloquia dei, sicut significat
rum est in eo, quod fugerunt uel timuerunt prope accedere filij Israhel, uidentes clarita
tem uultus Moysi.

Deplaga